

Goed voor de natuur

Naast de nieuw aan te leggen vasteplantenkwekerij zijn twee jongens bezig om de kluit van een kerstboom vrij te maken. „Die boom is dood en moet dus weg”, zegt Jeroen Jansen. De onderste takken hebben ze er eerst van afgezaagd, tot wel bijna twee meter. „Zo hebben ze de ruimte om te werken.” Het duo schept rondom zand weg, zodat de kluit bloot komt te liggen. „Wanneer de kluit genoeg ruimte heeft, gaan ze de boom omduwen.” Jeroen

heeft het nog niet verteld, of hup, daar beginnen ze al. Het tweetal duwt en duwt, maar de boom geeft zich nog niet gewonnen. „Misschien nog een beetje meer graven, jongens”, tipt Jeroen. Maar de twee geven niet op en duwen met al hun kracht tegen de stam. En warempel, het lukt. De boom gaat om. „Ze gaan nu de takken van de bovenkant eraf halen. Die gaan door de versnipperaar.” De snippers worden verspreid door de tuin, als

bodemverbeteraar. „En ze werken goed tegen onkruid en houden vocht vast. De stronk en de kluit komen verderop in de tuin onder de struiken te liggen. Dat is goed voor de beestjes. Insecten die in het hout gaan zitten, zijn weer goed voor de vogels.” Het hout rot na verloop van tijd vanzelf weg en vormt zo weer voeding voor de bodem. „Het is dus goed voor de natuur én wij hoeven de stronk niet kostbaar af te voeren.”

Een secuur werkje met zand

Metten is weten. Dat geldt ook voor de (assistent-)hoveniers in opleiding op Hof van Arcadia in Opende. Al zie je sommige dingen misschien nog wel beter met het blote oog.   Ellen Stikkelbroeck

Tussen de kerstbomen op Hof van Arcadia ligt een uitgestrekte vlakte van fijn, geel zand. Hier wordt sinds een paar maanden gewerkt aan de realisatie van een vasteplantenkwekerij. Daar gaat veel tijd in zitten, maar het moet gezegd: zo op het oog beginnen de werkzaamheden aardig te vorderen. De aanblik is in elk geval heel anders dan een paar maanden geleden. In februari, toen storm Ciara over Nederland raasde, gingen er hier verschillende kerstbomen tegen de vlakte. Jammer, maar wel een mooi moment voor de (assistent-)hoveniers in opleiding om te leren hoe je die veilig en goed in stukken kunt zagen en verwijderen. Twee maanden later werd er drainage aangebracht op deze plek en kwam er een eerste laag zand overheen. Met landmeetapparatuur werd gemeten hoe hoog alles moest worden. En nu zit de volgende laag er dus op.

„We zijn bezig een zandbed te maken waarin een tonronde bolling moet komen, zodat water naar de zijkanalen loopt”, legt groepsbegeleider Jeroen Jansen uit. „De jongens

leren hier hoe ze moeten egaliseren.” In alle rust zijn twee mannen bezig het zand glad te strijken met een zogenaamd egalisatiebord: een plank aan een steel. „Die plank wordt ook wel afrijlat genoemd. Stratenmakers doen dit wel op hun knieën, maar wij hebben er een steel aan gemaakt. Dat is fijner voor je rug wanneer je zo’n groot oppervlak moet doen als hier.”

Het is secuur werk. Er mogen geen kuilen ontstaan en vanuit het midden van het terrein, het hoogste deel, moet alles dus aflopen naar de lager gelegen zijkanalen. „Andries, weet jij nog hoeveel afschot erin moet?”, vraagt Jeroen aan een van de twee werkers. Hij denkt even na. „Eén centimeter per vierkante meter?”, zegt die. „Of hoe heet dat ook alweer?” Jeroen knikt. „Minimaal één centimeter per strékkende meter. Van het hoogste midden tot aan de zijkant is een meter of acht, dus de zijkant moet uiteindelijk minimaal acht centimeter lager zijn dan het midden.” Enkele bakstenen die her en der verspreid liggen, zijn daarbij een hulpmiddel. „Voor de hoogte van het zand moeten ze de onderkant van die stenen als lei-

De jongens leren hier hoe ze moeten egaliseren

draad nemen, dan zitten ze aardig goed.”

Vanaf die zijkant houdt Geert alles nauwlettend in de gaten. Met behulp van landmeetapparatuur bekijkt hij of het terrein overal op de juiste hoogte wordt gebracht. Hij houdt de hoogtes bij in een plattegrond op papier en overlegt zo nu en dan met Jeroen. Die gaat op zijn beurt op de grond liggen en kijkt. „Gisteren deed ik dat ook en toen zag ik de jongens verbaasd kijken. Maar niemand die iets vroeg. Ik zei: ‘als je nou denkt, waarom doet hij dat, vraag het dan gewoon. Door vragen te stellen kun je weer iets leren.’”

Kijkend zo vlak boven de grond maakt dat je de bolling in het terrein beter ziet. „Ik zie dan met het blote oog al waar nog gaten zitten.” Die willen ze natuurlijk niet, want hoe wel er drainage onder ligt, blijven er bij aanhoudende regenval dan toch plassen water staan.

Stekjes

Als het gele zand straks perfect geëgaliseerd en met de juiste bolling ligt, zal er antiworteldoek overheen gespannen gaan worden.

Daarop komen kistjes te staan waar stekjes in kunnen. „Ik denk dat we de kistjes twee rijen breed gaan leggen”, zegt Jeroen. „Ertussen moeten betegelde paadjes komen van 1 à 1,20 meter, zodat we er ook fatsoenlijk met een karretje, rolstoel of bijvoorbeeld sproei-installatie bij kunnen.”

De stekjes die in de kwekerij komen te staan, komen uit eigen tuin. Binnenkort wordt de vasteplantenheuvel tijdelijk leeggehaald en worden de zogeheten moederplanten gescheurd. „De moederplant gaat terug de heuvel in en de stekjes gaan we hier dan in die kistjes planten.” Het doel is om zo meer vaste planten te kweken, zonder dat er nieuw materiaal moet worden gekocht. „Twee jongens zijn momenteel al samen met groepsbegeleider Aly Kloosterman in de leer bij een gespecialiseerd bedrijf om dat scheuren te leren. Want dat gaat niet bij elke plant op dezelfde manier.” Thuis in eigen tuin kun je misschien op goed geluk eens iets proberen, maar hier op het Hof gaat het uiteraard om te veel planten. Dan kun je maar beter echt weten wat je doet.

Hof van Arcadia

Hof van Arcadia 'Zorg in het Groen' in Opende is in 2008 opgericht door Teije en Marja Jacobi. Het zes hectare grote hoveniersbedrijf is een plek voor arbeidsmatige dagbesteding, leerwerktrajecten, opleidingen, werkervaring en GGZ dagopvang. Meer info: hofvanarcadia.nl